

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten kint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

Udvarhelyvármegye sertéstenyésztése a közelmúltban és jelenben.

Közi: lengyelfalvi báró Orbán Ottó.

Udvarhelyvármegye sertéstenyésztése a közelmúltban nagyon kezdetleges állapotban volt. Csak az égálji viszonyoknak megfelelő, vaddisznóhoz hasonlító, vörös szőrű, hosszú orru, magas lábu és nehezen s későre hizó, felálló sertéjü sertést tenyésztett a székely nép. Ezen sertésfajnak az volt a tulajdonsága, hogy télen apró, harmadik kaszálású sarjuval etették és inni csak hideg vizet kapott s ha tavasszal kikerült a mezőre legelni, ott füvel és gyökérrel jól táplálkozott. Hizlalása, a mikor makktermés nem volt, rendszeren pityókával, zabliszttal és kevés törökbuzával történt.

Akkori időkben az erdők faállagai még épen voltak és csaknem minden évben felváltva, vagy dús cseremakk, vagy bükkmakk termések voltak. A makkoltatással a hizók kés alá hizták, a növendék sertések szépen kifejlődtek, az anya- és apa-állatok jól táplálkoztak.

Ezen rendszer tette lehetővé a székely népnek, hogy a sertést nagyobb mennyiségben tenyészthesse.

A székely háztartásban a sertés husát, szalonnáját nagyban fogyasztották s az minden valamire való székely háztartásnál főkéllék volt. Nem is hiányzott a füstölt disznóhús és a jó „ösztvéres“ szalonna. A füstölt disznóhúst a székely gazdaszónyok nyárban a mezei munka idején főzeléknek, a szalonnát pedig zsir helyett a

főzéshez és ha hosszabb időre kellett utra tarisznyálni, vagy a mezőre munka-közben uzsonnára kellett pakolni, a jó házi kenyernek a szalonna és a turó volt a társa. A disznó háját pedig összetörték, bevarrták és a kamarába a ház gerendára felakasztották szekérkenőnek. Egész éven át abból kenték a gazdasági szekereket, vasár- és ünnepnapokon a csizmát és bocskorsziját. Abban az időben más szekérkenő nem volt. Aki pedig háztartásához zsirt akart eltenni, azt a szalonnák vastagából olvasztotta ki.

A mészárosok a kövér sertést levágni és egyesek is, a kik magok nem hizlaltak, kövér sertés-szükségletüket a téli hónapokban Brassóban vásárolták be, hova Oláhországból hajtottak nagyobb hizott sertésnyájakat eladni.

Oláhországból kétféle minőségű hizott sertést hoztak a brassói piacra. Egyik minőség törökbuzával volt hizlalva, a másik pedig hallal hizott a Duna mellett elterülő Beszarábia nádas, posványos területein, hol a Duna kiöntése után hátramaradt nagy mennyiségű halat sertéshizlalásra használták fel az élelmes oláhok. Az ilyen sertéseknek rendszeren a husa és szalonnája halizú volt. Az oláhországi kövér sertéseknek Brassóban nagy kelendősége volt, mert olcsó árban voltak kaphatók.

(Folyt. köv.)

Városi és községi pótdadókra nincs ex-lex. A belügyminiszterium részéről Széll Ignác államtitkár 76061—903. sz. alatt valamennyi vármegye

törvényhatóságához körrendeletet intézett, melyből tájékozásul a következőket közöljük:

„A kis- és nagyközségeknek, valamint a rendezett tanácsú városoknak 1904. évre szóló költségvetéseiben mutatkozó hiányok fedezésére az 1886. XXII. t. c. 129. §-a alapján kivetendő községi pótdadó százalékanak megállapításánál — újabb törvényes kivezetési adatok hiányában — az 1902. évre kivetett állami összegeket kell alapul venni. Önként értetik azonban, hogy a közs. pótdadó egyénenként kivetése az 1886. XXII. t. c. 130. §-a értelmében csak a költségvetési (jelen esetben az 1904.) évben tényleg kivetendő állami adók arányában történhetik. Addig tehát míg az 1904. évre kivetendő állami adó összegek az adófőkönnybe és az egyes adózók könyvecskéibe bejegyezve nincsenek, a községi adók befizetése a legutóbbi törvényes állami adó kirovási adatok alapján, vagyis az 1902. évi kivetés arányában teljesítendő. Az állami adóknak a költségvetési törvény létrejöttével teljesítendő kivetése után a községi pótdadók előírása és befizetési adatai között netalán mutatkozó különbözeteket az adókönnyecskek kiállításának befejezését követő részletfizetés alkalmával kell kiegyenlíteni. (1883. XLIV. t. c. 39. és 43. §-ai.)

Minthogy továbbá az állami költségvetés megállapítására vonatkozó törvény hiánya a törvényesen megállapított vármegyei pótdadók beszedését nem akadályozhatja, az 1903. évben első ízben kivetett vármegyei pótdadó befizetésénél, illetőleg beszedésénél is az imént jelzett eljárás követendő, vagyis addig, míg az 1903. évre az állami adók kivetése foganatosítva nincsen: a beszedés az 1902. évre törvényesen kivetett állami adók arányában teljesítendő.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGZÁJA.

A hun-magyar írás vagy rovás-írás.

Írta: VIKÁR BÉLA.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárgzaja.

(2. folytatás.)

Ez az okoskodás nem elég meggyőző. Bizony koholhatták volna azt a feliratot annak ellenére is, hogy csak később sikerült azt megfejteni. Tar Mihálynak valamelyik ügyes elődje megismerhette a Telegdi-féle betűket és tudhatott velük írni, mielőtt mások megismerték és alkalmazni tudták e jegyeket. Mindamelllett vitatjuk a csikszentmiklósi felirat hiteles voltát. Vitatjuk pedig épen ama sokszoros nehézségek miatt, melyek a feliratnak olvasása körül mutatkoztak. Ezek igenis bizonyító erejűek. Mert ha k holt volna a felirat, még pedig a Telegdi-féle vagy más irodalmi uton megismert abecze segítségével koholták volna, bizonyára a dechiffrirozás semmi nehézségbe nem ütköznék. Ki fogna oly feliratot szerkeszteni, amely olvashatatlant? Arról nem is beszélünk, hogy a feliratban megnevezett évszám (1501) majd két évtizeddel megelőzte a protestantizmus kezdetét (1517). Ha tehát a felirat csakugyan ott volt a csikszentmiklósi templom mennyezetén, akkor nem eredhetett protestáns

papoktól; ha pedig koholmány, akkor könnyen és biztosan olvashatóknak kellett volna lennie, mint ilyenek az összes koholt emlékek, a melyekkel e téren találkozunk!

Felhozták (Tóth Béla jeles tollú írónk a Pesti Hirlapban) a felirat hitelének megindatására azt is, hogy e szó helyett: *esztendőbne*, a feliratban ez van: *esztendőbhe*, a mi anachronizmus volna és ellene mondana az évszámnak. Nézzük azonban a feliratot. Igen komoly ellenvetés, rávall az önálló gondolkodás mesterére. Mert bizony a XVI. évszázad elején nemhogy megrövidítették volna a *ben ragot*, mint a mai beszédben országszerte halljuk, hanem ellenkezőleg -nn volt benne, tehát nem „esztendőbe“, hanem „esztendőbenn“ volna várható.

A szöveg — jobbról balra olvasva — Szabó Urnk: mgt: tífgo: gvan: irnk: Károly szerint ez: „Urunk megettig fogván, irunk zröt: százyg: szt-ndőbhe: Mátys: János Styán: ko-1501 esztendőbhe, Mátys János Styán kovács: csnáltk: Mátysmstr: Grgl:mstresnáltk. vács csnáltk, Mátys mester, Gergely mester csnáltk.“ A templom építői: Mátys János és Estván kovácsok Mátys és Gergely (ács?) mes terek hamisítatlan székely tájszólásban szólnak hozzánk e felirásból.

Két szó kivételével Szabó Károly olvasata

mindenesetre helyes. Azonban a második szót: *megettig* szerintem Szabó Károly tévesen olvassa

Betűszerint csakugyan *megettig* volna olvasandó. És ez a sajtóságos kifejezés *megettig fogván* azt jelentené: Urunk megettig visszanyulván, visszafogván, vagyis: Urunk születése óta. Valószínűbbnek tartom azonban, hogy e második szónak kérdéses része: *mgt* nem *meget-*, hanem rövidítés: *megt-* és e helyett van: *megttestesedt-*, a mihez tartozik még a pont után: *-tig, -teig*, úgy, hogy a szövege akkor ez: *Urunk megttestesedtég fogván*, a mi sokkal világosabb és megfelelő a katolikus egyház akkori terminológiájában használatos kifejezésnek: „ab incarnatione Domini:“ „Az Urnak megttestesedésétől fogva.“ Továbbá azt hiszem, *Urunk* helyett *Urnak* és *irunk* helyett *irnak* olvasandó, mert az *u* kihasználása nem föltételezhető.

Már most ott van az *esztendőbhe* szó. A felirat egész szövegében a *b* betű csak egyetlen egyszer, magának ennek az „esztendőbhe“ szónak végén fordul elő, a *h* betű egyáltalán nem, csak itt olvassák *h* nak az utolsóelőtti jegyet. Ámde kétséget kizárólag megállapíthatjuk azt, hogy a mit Szabó Károly itt *h* betűnek olvas, az nem *h*, hanem az összes többi ismert székely ábécék *b* betűjének egyik változata, (L. az I. táblázatot és Fischer id. m) a mit pedig *b* nek

Tankönyvek és iskolai felszerelések

udvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt.

Szolid és olcsó iskolai könyvbekötés! — az összes felsőbb és elemi tanintézetek részére lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók Székely Pál könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében Székely-

Egyházi élet

Nyilvános köszönet és nyugtázás. Az ev. ref. templom kijavítására Holstein Simonné B o d r o g i Juliánna gyűjtő-ívén adakoztak: Klein Zsigmond öz. öz. Zakariás Ignáczné 10—10 K, Valter Vilmos 5 K, öz. Solymossy Pálné, Bagó Gyula, Fábrián József 4—4 K, Bodrogi Sándor 3 K, id. öz. Kassay Jánosné, Kassay Gyula, Balló Zsigmond, öz. Verestői Lajosné, Csató és Kuhn, Nagy János, Pap Antalné, Herczeg Albert, Benedek Béla, id. Asztalos Lajos 2—2 K, Holstein Simonné, Barabás Albert, Bodrogi István, Kassay Albert, Verestői Dániel, öz. Veres Györgyné, Gál Józsefné, Budik Lászlóné, öz. Bogács Istvánné, Biró Józsefné, Baczó Lászlóné, Schlosser Vilmos, R. Lázár, Kassay Otília, Füstös Imréné, Szentés Árpád, öz. Kertész Józsefné, Vallerstein Jakabné, Kassay Árpád, Vetési József, öz. Sándor Ferenczné, Nagy Ferenczné, Szász Jánosné, Balácsi Ignáczné, Miklós Ferencz, Simon Gyuláné, Rosenbaum Mór, Veres Dénesné, Felméri József, Sós József, Horváth Albertné, Hajdu Antal, Kun Lajos 1—1 K, Virág József, Gáspár Pálné, Demeter Ákosné 80—80 fillért, Bodrogi Áron, Bodrogi Dénes, id. Bodrogi György, Ambrus Pálné, Bucsi Lajos, Tibád Ignácz, Jancsó János, Szabó Ödön 60—60 fillér, Baczó István 1 K, Mohán György 70 fillér, Szőnyi Istvánné 50 fillér, Holstein Samuné, Sándor István, öz. Pap Mihályné, Balázs Jánosné, Máthé Róza, ifj. Ferenczi Ferencz, Ferenczi Albert, N. N., Szabó Ödön, Sikolya Józsefné, Macskási Dénesné, Kőkösi Jánosné, Buzsi Gyuláné 40—40 fillért, Szamai István 30 fillért, Sándor Vilma, N. N., Ferenczi Károly, Jakab Gáspár, N. N., Leichman Dávidné 20—20 fillért, Szabó Domokos 80 fillért. Főösszeg 109 K, 90 fillér. Azaz egyszázkilenc korona 90 fillér. Fogadják a nemesszöv. adakozók az ev. ref. egyház hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1903. aug. 28. Vajda Ferencz, ref. pap, Kovács Dániel pénztáros.

Tájékoztató. A Székelyudvarhelyi ev. ref. egyház király-utcai leányiskolájába a beiratások szept. 1-én kezdődnek és 7-ig tartanak. A tanév ünnepélyes megnyitása szept. 7-én d. e. 8 órakor lesz, mikor a tanítás is rendesen megkezdődik. A beiratási díj 1 korona, melyben a 30 filléres országos tanítói nyugdíj is befoglalatik. A szülők kéretnek, hogy a tandíj elengedésért való kérésüket 7-én reggel 8 óráig szíveskedjenek benyújtani az igazgató-tanítónőnél. A teljes tandíjmentesek az államnyomdából ingyen tankönyvet is kapnak, a mennyiben tankönyveink az állami iskolák tankönyveivel egyeznek. Tájékoztatót azt is jelezzük, hogy az V., VI osztályban a német írás- és olvasás tanítása a jövő iskolai évben be lett vezetve és a kézi munkára kiváló gond fordítottatik. Székelyudvarhely, 1903. aug. 28. Az ev. ref. iskolaszék.

olvas, t. i. a szó utolsó jegye, az kétségkívül az n betű kettőzött alakja: két egymásba rótt n. Hogy a h betűt a felirat készítői hogyan írták, azt nem tudhatjuk. A többféle h közül, melyeket ismerünk, bizonyára azt írták, a melyik különbözött az ő b betűjöttől; talán a dupla × jegyett. Annyi azonban, magyarázatom után, föltétlenül bizonyos, hogy a fölirat hitelessége ellen a régi olvasat alapján merített vádnak semmi alapja nincs. Nem *esztendőhbe*, hanem *esztendőbenn* olvasandó, ez pedig teljesen megfelel az akkori kiejtésnek.

Ami továbbá Telegdi ábécéjéet illeti, kétségtelen, hogy sem a hírneves *Hickosius* György, kinek 1703—5-ben Oxfordban megjelent nagy munkája a hun ábécéjéet is közli, sem Bél Mátyás, a ki 1718-ban ír a székelyeknél divatozó régi írásról, nem ismerte a Telegdi-féle munkát, hanem mindenik önállóan jutott azon ábécze egy változatának ismeretéhez. Az egyezés mellett mégis megállapítható különbségek bizonyítják a Telegditől eltérő forrás használatát, mert ha mind egy forrásból, t. i. Telegdiből merítették volna, akkor szorosan meg kellene egyezniök a közös forrással, holott némely jegynél az eltérés akkora, hogy csak írástani alapon lehet az azonosságot megállapítani. Ép így másoknál is, a kik Telegdi után egy-egy ábécze-változatot közölnek.

Semmi elfogadható ok nincs a mellett, hogy koholtnak tekintsünk oly írást, a mely az európai ábécék egyikével sincs közelebbi rokonságban s a melyeknek divatát egész a XVIII. századig a történeti tudósítások egész hosszú sora igazolja. Kétség sem fér ahhoz, hogy ez az írás sohasem lehetett általános, hanem mindig csak egyeselek tulajdona volt. (Folyt. köv.)

Különfélék.

— Uj torna tanár. Majláth püspök az erdélyi róm. kath. igazgató tanácssal egyetértőleg Schneider Traugott volt közdivásárhelyi b. tanárt a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumhoz tornatanítónak nevezte ki. Azonban — mint értesülünk — a magyarországi piaristarend főnöke is kinevezte a pozsonyszentgyörgyi kegyesrendi főgimnáziumhoz h. tanárnak s így székelyudvarhelyi állásáról lemondott.

— Elmaradt rendjelátadás. Benczédi Ferencz községi pénztárnokot tudvalevőleg a király a koronás ezüst érdemkereszttel lüntette ki. Az érdemkereszt megérkezett s azt mai napon kishalmágyi Hollak Arthur, vármegyénk főispánja és társaságában vezető féliaink közül többen Szentmihályon fényes ünnepséggel ohajtották volna átadni az érdemes kitüntetettnek. Ezt az ünnepséget azonban bizonytalan időre el kellett halasztani, mert Benczédi Ferencz gyengélkedik. Remélhetőleg mielőbb meggyógyul s az ünnepséget akkor fogják megtartani.

— Iskolai beiratások. A muzsák templomai, az egyes tanítványok pár nap mulva megnyitják kapuikat, hogy kebelükre öleljék tudományért szomjazó lelkes növendékeiket. Ezt megelőzőleg azonban szülők vagy gyámok kíséretében megjelennek a muzsafiak és beiratkoznak az 1903—1904 ik iskolai évre. A helybeli kir. főreáliskolában f. évi szeptember 1., 2. és 3. án lesznek a beiratkozások s ugyanezen napokon a felvételi és magánvizsgálatok. A javítóvizsgálatokat pedig aug. 31-én tartják meg. — A róm. kath. főgimnáziumban a magán-, pót- és javítóvizsgálatok augusztus hó 31-én, a beiratások szept. 1., 2. és 3. án lesznek. — Az ev. ref. kollegiumban pedig a beiratások szept. 1., 2., 3. és 4-ik napjain, a javító-, pót- és felvételi vizsgálatok szintén ezen napokon d. u. 3—6 óráig tartanak. — A székelykeresztúri unitárius gimnáziumban szept. 1—2. napjain történik a tanulók fölvétele, míg a javítóvizsgálatok aug. 31-én. — A helybeli állami kö- és agyagipari szakiskola beiratkozásai szept. 1—3-ig az intézet irodahelyiségében, a tanév megnyitása 4-én történik meg. — A m. kir. állami felsőleányiskolában a növendékek felvétele és beírása szept. 1., 2., 3. és 4. napjain az iskola helyiségében lesz; ugyanezen napokon tartanak a felvételi vizsgálatok is. Ugyancsak szeptember 1-én kezdődnek a beiratások a róm. kath. elemi fiu-, róm. kath. elemi leány-, községi fiu- és ev. ref. leányiskolákban is, az illető intézetek helyiségeiben.

— Elmaradt kirándulás. Legnagyobb sajnálatunkra, a debreczeni gazdasági egyesület tagjainak tervbe vett székelyföldi tanulmányi kirándulása — közbejött akadályok miatt — ez n évről elhalasztatott.

— Requien. E hó 24-én mult egy éve, hogy közéletünk egyik jeles tagját: Szent-Királyi Árpádot a kegyetlen halál övéi közül elragadta. Ennek szomorú emlékére requienet tartottak a székelykeresztúri róm. kath. templomban az évforduló napján.

— Szövetkezeti kitüntetések. Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága ama férfiakat, akik kiváló tehetségüket, idejüket és munkakedvüket önzetlen módon a szövetkezeti eszme terjesztésének és érvényesítésére szentelik, díszoklevéllel tünteti ki. Ezen kitüntetettek között olvassuk Hadnagy Mihály plebános nevét is, akinek szíves örömmel gratulálunk a székely nép nevében!

— Ingyen ménék. A földmivelésügyi m. kir. miniszter vármegyénk gazdasági egyesületének fölterjesztésére Darocz községnek két darab ingyen tenyészment adományozott.

— Mintagazdaság Székelykeresztúron. A földmivelésügyi miniszter — mint örömmel értesülünk — még folyó év őszén Székelykeresztúron mintagazdaságot szándékozik berendezni, a hol az állami tanítóképző intézet növendékei állandó utmutatást fognak nyerni az okszerű gazdálkodásban.

— Ünneprontó szász pap címmel lapunk folyó évi 68. számában egy rövidke hír jelent meg. Erre vonatkozólag Ziegler János urtól a következő „válasz” érkezett hozzánk: A „Székely-Udvarhely” tekintetes szerkesztőségének! A „Székely-Udvarhely” 68. számában megjelent cikkre, a melyben igazságtalanul rágalmaznak (?) a valódi tényállás megvilágítására a következőben válaszolok: 1. Nem igaz, hogy 1902-ben Szent-István napján a buza behordását elren-

deltem. Ezt megtette a község, beleavatkozásom nélkül, mert Erkedben, a mint köztudomásu, mindig a községi hatóság határozza meg a buza behordásának napját. Ha rendőri mulasztás történt, úgy elsősorban a községi előjáróságot s a jegyzőt illeti, mert utóbbinak kötelessége ellenőrizni a törvényes rendeletek betartását. 2. Igaz, hogy augusztus 20-án udvarompon csépelltettem, de mivel Erkedben a községi hatóság e napon a mezei munkát, a cséplőgépek használatát stb. soha meg nem tiltotta, úgy nemcsak én, hanem mindenki szorgos munkát végzett. 25 évi becsületes lelkesi működésem alatt, mindig arra törekedtem, hogy hivatalos rendeleteket hűségesen betartsam: Ó Felsége, a király születése napján Istentiszteletet tartottam, Szent István napján kitűztem az idén is, úgy mint minden évben az iskola épületére és a papi lakra a magyar nemzeti zászlót s ezáltal kifejezést adtam a trón és haza iránti mély hódolatomnak. Köztudomásu, hogy nemcsak Erked községben, hanem más községekben, nevezetesen tiszta magyar községekben is folytak egyes mezei munkák Szent-István napján, mivel ez a nap az év azon szakába esik, mikor a legszorgosabb munkák vannak, de ismételtlen kell, hogy kijelentsem, hogy a munka elrendelése vagy betiltása nem a pap hatáskörébe tartozik, hanem a községi hatósághoz. Így tehát nem követtem el semmi olyan, a mit szégyenlenem kellene s határozottan visszautasítok minden igazságtalan támadást! Erked, 1903. augusztus hó 26-án. Teljes tisztelettel Ziegler János ev. pap.

— Alkalom tűzifa szállítási vállalatra. A helybeli róm. kath. főgimnázium és internátus részére 440 köbméter tűzifa szükséges, a kik hajlandók a szállítást elvállalni, írásbeli zárt ajánlataikat szeptember hó 10-ig Soó Gáspár igazgatóhoz adják be, kinél a feltételeket előbb is megtudhatják.

— Szigorú rendelet. Városunk egészségügyi hatósága — állítólag — egy szigorú rendelet kibocsátásán munkálkodik. Ezen rendelet a reggeli öntözéssel kapcsolatos utczasépréről szól s valószínűleg még az őszi esős napok bekövetkezése előtt szigorúan végrehajtatik.

— Megnyílt táncztanfolyam. Lapunk mult számában már megemlékeztünk Sara Miklós táncztanító megérkezéséről. Most újabbán jelezhetjük, hogy tegnap hat hétre terjedő táncztanfolyamát a polgári önképző-kör nagytermében megnyitotta. Tanítványai igen szép számban jelentek meg, mivel a tandíjakat is mérsékelte. Beiratkozni még folytón lehet a polgári kör helyiségében.

— Borszék jövője. Ditró és Szárhegy községek közbirtokosságának választmánya folyó hó 24-én Ditróban gyűlést tartott, mely gyűlésnek a többek közt Borszékfürdő haszonbérbeadása is tárgya volt. Nevezetes forduló pontot jelent ez Borszék életében, s hihetőleg a világhírű fürdő felvirágzását jelenti. A bérletre vonatkozólag két komoly ajánlat adatott be, s végre a választmány abban a helyzetben lesz, hogy Borszékét a sok meddő kísérlet után bérbe adhatja. Az ajánlatok felett végleg csak szept. 21-én fognak dönteni. Addig is a választmány utasította a fürdőigazgatóságot, hogy az érdeklődőknek adatszerezés szempontjából az üzleti könyveket engedje betekinteni. Remélhetőleg szept. 21-ig még számos ajánlat fog beérkezni, mert végre is beírták a vagyonos emberek, hogy pénzt jobban és humánusabban elhelyezni ma már alig lehet.

— Komlótermés és árjegyzés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendes tudósítója jelent: Saazból: Saazban eddig is csak néhány bal saazi komló került eladásra, száz kilónként 660 koronáért és Auschában 500—526 koronát fizetnek métermázsanként. A korai magyar és stájer komlóért Saazban száz kilónként 460—512 koronát fizetnek. Nürnbergben a prima komló ára 185—190, a közepesé 160—180 márka ötven kilónként. A vételkedv idáig nagyon mérsékelt.

— Értesítés. A községi elemi fiúiskolában a beiratások szeptember 1-én megkezdődnek, az óvoda helyiségeiben (földszint a jobboldali részben), naponként 8—12-ig és 3—6 óráig. Mint-hogy az átulakítási munkálatok most folynak, a tanítás megkezdését az iskolaszék fogja annak idején megállapítani és közhírré tenni. Mindenemü felvilágosítással alulírott igazgató szívesen szolgál. Székelyudvarhelyen, 1903. augusztus 29. Lázár József, igazgató tanító.

— A sertésfajta megválasztása közlegelő nélküli községekben. A „Köztelek” ez. gazdasági szaklap f. évi 68-ik számában egy vármegyénket igen közelről érdeklő kérdéssel olvasunk

70.
választ. I
kérdést
K e r d é
gekben
nepünk h
ólban, ud
licza sert
désűek, i
a kisgaz
szükségü
fejlődik,
hozhatna
hogy a r
poland-cl
mellett
tehát a
czélszerű
senyt, ez
F e l e l
az ottan
gazdák a
tani, ak
melynek
teszen sz
nem o
alkalmas
A nyugt
tartási,
helyszül
tassék l
gyarorsz
olvasni.
ennek
tandó s
részébe
egyev
már láb
hogy az
karolja
teljesít
állat te
őket ki
dés sul
tenyész
tenyész
nem ké
tember
iskolái
ben me
mekék
tás ké
Az id
lása ó
hasznu
kormá
utazási
két ko
vedelm
oly int
videke
lesztés
gyát
szállo
ken n
idény-
hogy
karoly
dőség
kodott
denüt
c a g
p h o
manaj
n e m
lett,
r ü b

választ. Hogy az ügyet teljesen megvilágítsuk a kérdést és a választ is szóról-szóra közöljük. **Kérdés:** Vármegyénkben a tagosított községekben közlegelőről nem gondoskodtak és így népünk házi szükségére való sertéseit kénytelen ólban, udvaron nevelni, tekintve, hogy mongolicza sertéseink kevésbé szaporák, lassu fejlődésűek, ily viszonyok között nem felelhetnek meg a kiscgazda igényeinek. Oly sertésfajta volna szükségünk, a mely szapora, rövidebb idő alatt fejlődik, mely tehát hamarabb és több pénzt hozhatna a tulajdonosának. Tisztelettel kérem, hogy a nyugati fajok, a yorkshirei, berkshirei és poland-chinai közül melyik a legszaporább, e mellett a leghízékonyabb, amelynek bevezetése tehát a főnebb vázolt viszonyok között a legcélszerűbb volna? S mennyiben állhatja ki a versenyt, ezekkel az ugynevezett báznai faj? **H. M. F e l e l e t:** Miután a kérdésből az tűnik ki, hogy az ottani községekben közlegelő nincsen és a gazdák a sertéseket istállóba kénytelenek tartani, akkor a magyar mongolicza sertés, — melynek eleme a nap és a legelő — természetesen szóba sem jöhet, mert akkor tenyésztése nem oly hasznos, mint az istállózásra alkalmasabb nyugati, ugynevezett kultur-fajtáké. A nyugati sertésfajták sajátosságait, tulajdonságait, tartási, nevelési stb. föltételeit itt elősorolni már helyszüke miatt sem volna lehetséges. Meltóztassék Dorner Béla szakmunkáját »A sertés magyarországból« című könyvet beszerezni és elolvasni. Abból teljes tájékozódást szerezhet és ennek alapján megállapodásra juthat a választandó sertésfajta nézve. Miután Erdély nagy részében a báznai sertés kitűnően bevált, sőt egyes vidékeken az elszegényedett parasztságot már lábra is állította, részéről azt ajánlanám, hogy az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület karolja föl a kérdést és valóban üdvös missziót teljesít, ha az ottani kiscgazdáknál ezen kitűnő állat tenyésztését bevezeti és a helyes eljárásra őket kioktatja. Mert ezen fekszik az egész kérdés súlypontja. Nem elég egy bizonyos állatnem tenyésztésére áttérni, ha a kiscgazda a helyes tenyésztési és tartási eljárást nem ismeri és nem követi. **Dorner.**

— **Simkovits József okl. táncztanító** szeptember hó első napjaiban ide érkezik és táncztanítói tanfolyamát a Budapestről szálló nagytermében megnyitja. A tanfolyam hat hétre terjed gyermekek és felnőttek részére.

— **Az unitáriusok zsinatáról** szóló tudósítás később érkező, jövő számunkban közöljük.

— **Sorsjáték az idegen forgalom emelésére.**

Az idegenforgalmi vállalat, mely rövid fennállása óta már is számtalan bizonyoságot adta közhasznu szakavatott működésének, legújabbban a kormány engedelmével és ellenőrzése mellett utazási sorsjátékot rendez. A sorsjáték 100000 drb. két koronás sorsjegyekből áll és annak tiszta jövedelme kulturális célokra fordítatik, névszerint oly intézmények javára, a melyek hazánk egyes vidékein munkálkodnak és idegenforgalmuk fejlesztését elősegítik. Az egyes nyeremények tárgyát vasuti körutazási jegyek, bel- és külföldi szálloda szelvények, magyarországi fürdőhelyeken nyaralásra jogosító lakás-igazolványok, fürdőidény-jegyek stb. képezik. Nem kétekedünk, hogy közönségünk eme életre való eszmét felkarolja s az utazási sorsjegyeknek óriási kelen-dőségük lesz. Az idegenforgalmi vállalat gondoskodott arról, hogy sorsjegyei ugyszólván mindenütt kaphatók legyenek.

— **Legújabb mintájú beszélőgépek!** Mascagni Record-Grapho-Phonographok a legújabb beszélőgépek s manapság mint a continens legjobb ilyen műgépei ismeretesek. Ezen gépek a mellett, hogy kezelésük a legegyszerűbb, a legértékesebb Grapho-Phonographok, melyek egyáltalán léteznek. A beszélőgépek minden időben készen állanak valamely

diktálás fölvételére s így teljesen helyettesítik a gyorsírást, miért is ügyvédek és kereskedők irodái részére, tanároknak, újságíróknak stb. nélkülözhetetlen tárgyat képez. A legmesszebb menő utítás és tökéletesítés a phonograph és Grammo-

phon-gépek terén. Ezen indokok alapján Udvarhelyvármegye területére e kiváló gépek kizárólagos eladását a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala (Betegh Pál könyv-, papír-, író- és rajzszekereskedése Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz.) elfogadta s azok működésben is bármikor itt megtekinthetők. A Mascagni-henge- rek minden mellékzörejttől mentesek Hires művészek hangfölvételei. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Finom mechanikai szabályozott phonographok 30 koronától följebb részletfizetésre is.

— **X. Pius pápa arczképe** 63—80 czmtr nagyságban, eredeti fénykép fölvétel után készítve, 2 K 40 fillér csekély árért beszerezhető a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt, Kossuth u. 15. sz. alatt, hol bármikor megtekinthető.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesülettől.

338—1903. szám.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye lótenyész-bizottsága, illetve a gazdasági egyesület részéről közhírré tétetik, miszerint a nagym. kir. földmívelésügyi miniszterium által adományozott jutalomdíjakkal **1. év okt. 4-én** délelőtt 10 órakor Székelyudvarhelyt a fapiacz-téren előállítandó csikó kanczák, 3 és 2 éves kanczacsikók — amennyiben a bíráló-bizottság által tenyésztésre alkalmasnak találtak — jutalmaztatni fognak.

A csikós kanczákra kitűzött díjak: 80, 60, 50, 40, 30, 20—20 korona.

A 3 éves kancza csikók díjai: 60, 40, 30, 25, 20, 15 korona.

A 2 éveseké: 40, 25, 20, 15 korona.

A díjakra lókereskedők, nagybirtokosok és nagybérlők kizárásával csak azon kiscgazdák tarthatnak igényt, akik községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolják, hogy a csikós kancza egy év óta tulajdonuk illetve, hogy a csikó saját tenyésztésök.

Székelyudvarhely, 1903. aug. 29.

Hollaki Arthur,

a gazd. egyeslet elnöke.

Daniel Lajos,

a lótenyészbiz. elnöke.

337—1903.

Hirdetmény.

A f. év szeptember 5—8-ig tartó kolozsvári mezőgazdasági kiállítás alkalmával 5-én délután 3 órakor szarvasmarha tenyésztési szakértekezlet tartatik, melyre vármegyénk magyar erdélyi szarvasmarha tenyésztői ez uton is meghívatnak. A részt venni szándékozók — amennyiben idejében jelentkeznek — az erdélyi gazdasági egyesület részéről féláru vasuti menetjegy váltásra jogosító igazolványt nyerhetnek.

Amennyiben a kiállítást legalább 10-es csoportokban kiscgazdák látogatni óhajtják, a vármegyei gazdasági egyesület igazolványával féláru vasuti és kiállítási jegyeket kaphatnak s elszállásolásokról ez E. G. E. gondoskodik.

Székelyudvarhely, 1903. aug. 28.

Az elnökség.

339—1903.

Hirdetmény.

A 12-ik hadtest parancsnokságának hirdetése szerint a hadsereg részére szükséges rozs és zab szállítást a gazdasági egyesület körében alakult gazdaszövetkezet ohajtja eszközölni, illetve ez iránt **szeptember 15-ig** a 12-ik hadtestparancsnokságánál ajánlatot benyújtani.

Azon termelők, kik e szállításban részt venni ohajtanak, a gazdasági egyesület titkári hivatalánál **szeptember 8-ig** jelentsek be, hogy a szállításban mennyi rozs és zabbal kívánnak részt venni. Az ajánlathoz minta melléklendő.

Székelyudvarhely, 1903. aug. 28.

Az elnökség.

Hevesi görögdyne

finom csemegeszőlő

legjobb minőségben kapható

Gál János utóda

fűszer- és csemegeszövetkezetben

Székelyudvarhelyt.

Nyilt-tér*

Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Igen alkalmas utazásoknál.

Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án.

Székely Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el ezáltal. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Fogorvos. Perl József, American dentist szept. 1-én Székelyudvarhelyre érkezik és 8-10 napig a „Budapest” szállodában fog rendelni.

Felső-leányiskolás tanulókat özvegy Paál Jánosné elfogad koszt és szállásba.

Fagylalt a legkülönbözőbb választékban úgy pompás **csukrázsütémények** is friss minőségben **állandóan** kaphatók: **Ernst György csukrázsütő** Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

ZSÁKOK.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás új és használt

zsákoknak

és minden fajta vízhatlan **ponyváknak**

WINKLER ZSIGMOND-nál

Budapest, VII, Nyár-utca 23.

539—903. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. törvényszéknek 1902. évi 11515. számú végzése következtében dr. Fay Ignác temesvári ügyvéd által képviselt Budai Vilmos temesvári lakos javára Bartha Andor bardóci lakos ellen 562 K s jár. erejéig 1903. évi január hó 31-én foganatosított kielégítési véghajtás utján le foglalt és 1600 koronára becsült következő ingóságok ugymint: 10 tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósg 1902-ik évi V. 358-3. számú végzése folytán 562 K — fillér tőkekövetelés, ennek 1902. évi május hó 15. napjától járó 6 százalék kamatai, 1/3 százalék váltó díj és eddig összesen 146 K — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Bardóczon alperes házában leendő eszközzésére **1903. szept. 5-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1903. évi aug. 4.

POLLÁK IGNÁCZ,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó köházak. Székelyudvarhelyt, a Petőfi-utcában levő, néhai Márton János ügyvéd örököseit illető két köház, ugyintén a nevezettek tulajdonát képező ingatlanok, *szabad kézből eladó.* Értekezni lehet: *Márton Lajosnál Kissoly-moson.*

Vasüzet áthelyezés!

Van szerencsém szíves tudomására hozni az igen tisztelt vevőközönségnek, hogy

ü z l e t e m e t

ez év augusztus hó 20-tól kezdve az ev. ref. kollegium mellett levő ev. ref. egyház volt paplakba helyeztem át.

Midőn szíves pártfogását továbbra is kérem, a nagyérdemű közönségnek jegyzek

kiváló tisztelettel:

P. Zakor Endre

vaskereskedő
az „Aranykaszá”-hoz.

Vasüzet áthelyezés!

Korcsmajog haszonbérbeadás.

Dobó község a tulajdonát képező korcsmahelyiségét, mely egy korcsmaszoba, szatócsbolt, három szoba, pincze, konyha, melléképületek és nagy kerttel bir, *f. évi szeptember 2-án* délelőtt 10 órakor, a község házában három egymásután következő évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adja.

Az ítmérési engedély a bérő nevére fog átíratni

Dobó, 1903. augusztus 11.

VÁGÁSI IGNÁCZ,
közs. bíró.

Sz. 4482—903. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajthatónak, Miskolczi Károly ügyvéd kirendelt ügygondnok által képviselt Tibád Antal hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 2400 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben kadicfalvi I. rész 184. sz. telekjegyzőkönyvben A + 87, 78 hrsz. ingatlanra 360 K, 1219. 1239 hrsz. ingatlanra 31 K, 1659 hrsz. ingatlanra 20 K. 2606

hrs. ingatlanra 63 K, a kadicfalvi I. r. 292. sz. telekjegyzőkönyvben A + 217 hrsz. ingatlanra 427 K. 236, 237 hrsz. ingatlanra 39 K, 333 hrsz. ingatlanra 72 K. 641, 642 hrsz. ingatlanra 95 K, 1105/1, 1106/1 hrsz. ingatlanra 32 K, 1164/1 hrsz. ingatlanra 19 K, 2009 hrsz. ingatlanra 36 K, 2118 hrsz. ingatlanra 26 K, 2129 hrsz. fekvőre 9 K, 2256 hrsz. fekvőre 28 K, 2745/57 hrsz. fekvőre 31 K. 2745/217 hrsz. fekvőre 15 K. 3150 hrsz. fekvőre 9 K, 3287 hrsz. fekvőre 96 K, 3289 hrsz. fekvőre 54 K, 3426, 3427 hrsz. fekvőre 8 K, 3598, 3599 hrsz. fekvőre 28 K, a kadicfalvi I. rész 183. sz. telekjegyzőkönyvben A + alatt 1/2-ed részben alperesi hagyatékát és 1/2-ed részben Tibád Katalin, kiskoru Balázs Károly társtulajdonosok tulajdonát képező 2743/25. hrsz. ingatlan egészen 34 korona kikiáltási árban a 183. számú telekjegyzőkönyvben C. 5. 8 alatti haszonélvezeti jogok fentartásával az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 9 órakor** Kadicfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóságtól.
Székelyudvarhelyt, 1903. június hó 6. án.

Dr SZÉKELY,
kir. törvényszéki egyes bíró.

Teljesen ingyen

Alapított
1840 ben.

dobja ki a pénzét, ha értéketelen utánzások által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel

ANKER-ROSKOPF ÓRAM
(Antimagnetique) szabadalmazott Email szám appal, itt látható minta szerint 36 órai járásaalegyedűli. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a létező legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tisztelteknek, vasuti hivatalnokok, cse. dörtség, pénzügyőrök, kalauzok, gépeszek és mindazok részére, kik egy

erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy egy szép nickel láncszal együtt csak 6 korona 3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselése által BÖHNEL MIKSA, órász. Bécs, IV. Margaretenstrasse 48/133. a cs. és kir. áll. hivatalnokok szállítója.

ÓVÁS. Kereskedők Roskopf órákat plétkokkal és imitált papír Email számmal ajánlanak. Itt óra nálam 1 frt 75 kr és megjelzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órász. Az én óráim mindig szabadalmazott Email-számmal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és minden, ami nincs fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

Unghváry László 300 holdas gyümölcsfa-iskolája, szőlő- és borközügazdasága Czeplédén.

.. .. SZŐLŐT
szállítok rendkívül édeset és zamatosat első rendű minőségben postán:

Borszőlőből aug. 20—25-től kezdődőleg eleinte Oporító és ezerjő, később pedig Mézesfőhő, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges be- küldése mellett az ország bármely postaállomásra bérmentve 5 kilós ládáknak 1 frt 15 kr-ért. Csemegezőlőből (piros és fehér saszalából) szeptember 1—10-én kezdve bérmentve 5 kilónként 1 frt 30 krajczár.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegezőlők királya) szintén szeptember 1—10. kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt 50 kr-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérrel olcsóbban jut, mintha azt utánvétellel küldeném. Épen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem küldök szőlőt — Egy szállító-levéllal 3 láda szőlőt is jehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a rendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

Vasuton:

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5—10—15 kilós kasokban kilónként 14 krajczárért.

Csemegezőlőből (piros és fehér saszalából) fenti nagy ságu láda és kasokban 18 krajczárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegezőlők királya) a fenti nagyságu kasok és ládáknak 22 kr-ért.

Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosaraknál is az elegysuly tiszta súlynak számítatik, míg a 10 és 15 kilós kétfülű kasoknál a tiszta szőlősuly lesz számítva és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25—30 krajczárba elszámolva. Mind ezen kosarak az elküldés után a rendelő tulajdonát képezik, azonban mint sajátjukat több izbeni megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldhetik. A vasuton mindig szebben, üdöbben és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1—2 krajczárral kilónként. Épen azért tessenek többen összeállani és együtt 50—100 kilót is rendelni. — Ha t. megbizom egyszerre 300—600—1000 kilót rendel és rendelését hetenként többször megismétli, megfelelő engedményben részesül.

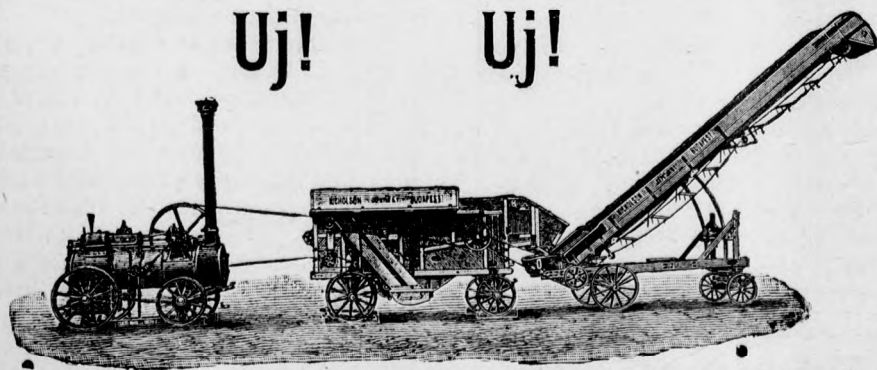
A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést egyáltalában nem fogantositok. Vasuti szállítványoknál a fenti árakban a lelkiismeretes csomagolás, a vasuthoz vitel, a szállító-levellal és a közvetvám költsége is befoglaltatik.

Fentieken kívül mindenféle gyümölcsfából nemes ojtvány, gyümölcsfa-vadoncz, sima és gyökeres vessző, továbbá gleditsia és akácza is kapható. Nemkülönbön saját termésű, kitünő minőségű **uj és ó-borok** hordókban és palaczkokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni.

Négy cséplőgép.

Minden igény kielégítve.

Uj cséplőgépek.

Uj! Uj!

Cséplőtő gazdaközönségünk szíves figyelmébe ajánlom, hogy mostantól kezdve **négy különböző nagyságu** és legkiválóbb gyártmányu **cséplőgéppel** rendelkezem s állok a nagyérdemű földbirtokos urak szolgálatára a különböző kívánalmak és fokozottabb mérvű igények arra indítottak, hogy a Clayton és Schuttelevort-féle legnagyobb gépem mellé három Hoffer és Schrantz-féle teljesen uj, most érkezett **kiváló cséplőgépet** szerezzek be. Jelenleg tehát bármely gözcséplés terén támasztható igényt képes vagyok kielégíteni. Egyik kisebb géppel hegyes helyre és bármily szűk udvarra is be lehet férközni s négyféle osztályozó cséplőjével felelősség mellett csépltetek. Az összes gépeket saját költségemen szállítatom bárhová. További szíves támogatását kérve, vagyok és maradok a mélyen tisztelt gazdaközönségnek kész szolgálattal:

Fábián József, a cséplőgépek tulajdonosa.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt 1903.